आरभ्य *ind.* Having begun, beginning with, ever since, since, with a prepositional force (with abl.); मालत्याः प्रथमावलोकदिवसादारभ्य Māl. 6. 3; Ś. 3; K.102,134, 196; sometimes with acc. also; प्रतिपद्दिनमारभ्य Bhāg.

आरम्भः [आ-रभ्-घञ् मुम्] 1 Beginning, commencement; °उपायः plan of commencement; नृत्तारम्भे हर पशुपतेरार्द्रनागाजिनेच्छाम् Me. 38. -2 An introduction. -3 (*a*) An act, undertaking, deed, work; आगमैः सदृशारम्भः R. 1. 15; Ku. 7. 71; V. 3; Bh. 2. 69; R. 7. 31; Bg. 12. 16. cf. also आरम्भस्य शब्दपूर्वत्वात्। MS. 11. 1. 10 (शबर writes आरम्भो व्यापारः क्रियेत्यनर्थान्तरम्।). (*b*) Preparation; U.4. (*c*) A thing begun; U. 4. -4 Haste, speed, velocity; चण्डारम्भः समीरः Ve.2.19.-5 Effort, exertion; Bg.14.12.-6 Scene, action; चित्रार्पितारम्भ इवावतस्थे R. 2. 31. -7 Pride. -8 Killing, slaughter. -9 The first act that is done. -10 The first movement or activity on the part of man; आरम्भो हि प्रथमः पदार्थः स्यात्। प्रथमं वा पुरुषस्य प्रवर्तनम्। (= प्रथमप्रवर्तनमारम्भः औदासीन्याद् व्यावृत्तिः पुरुषस्य व्यापृतता) ŚB. on MS. 10.104. -**Comp.** -**भाव्यत्वम्** The fact of being produced through activity; कर्मणि आरम्भभाव्यत्वात् कृषिवत् प्रत्यारम्भं फलानि स्युः। MS. 11. 1. 20. -**रुचि** *a.* Enjoying new undertakings. आरम्भरुचिताऽधैर्यमसत्कार्यपरिग्रहः। Ms. 12. 32.

आरम्भक *a.* [आ-रभ् ण्वुल् मुम्] undertaking, beginning.

आरम्भणम् [आ-रभ् ल्युट् मुम्] 1 Taking hold of, seizing. -2 The place of seizing, a handle; -3 Forming, making; तदनन्यत्वमारम्भणशब्दादिभ्यः Br. Sūtra 2.

आरम्भिन् *a.* Enterprizing; one who forms new projects.

आरम् 1 P. 1 To delight in, take pleasure in, sport; आरमन्तं परं रमरे Bk. 8. 52, 3. 38. -2 To cease, stop (to speak); leave off; अन्तर्वत्नी त्वहं भ्रात्रा ज्येष्ठेनारम्यतामिति Mb. 1. 104. 11; विरामोऽस्त्विति चारमेत् Ms. 2. 73. -3 To rest, take rest.

आरत *p. p.* 1 Stopped, ceased; उदितपक्षमिवारतनिःस्वनैः Ki. 5. 6; see अनारत also. -2 Quiet, gentle.

आरातिः *f.* 1 Cessation, stopping. -2 Waving lights before an image (Mar. आरती).

आरमणम् 1 Taking delight. -2 Pleasure, enjoyment. -3 Sexual pleasure. -4 Cessation, pause. -5 A resting place.

आराम *a.* [रम्-घञ्] Pleasing, delightful; रामभद्र गुणाराम Mv. 7. 40. -**मः** 1 Delight, pleasure; इन्द्रियारामः Bg. 3.16; आत्मारामाः Ve.1.31; एकाराम Y.3.58. -2 A garden, grove; प्रियारामा हि वैदेह्यासीत् U. 2; आरामाधिपतिर्विवेकविकलः Bv. 1. 31. आरामः कल्पवृक्षाणाम् (रामरक्षा) [cf. Pers. *ārām*]. -**Comp.** -**शीतला** N. of a fragrant plant (आनन्दी).

आरामिकः A gardener.

आरम्बणम् (Vedic for आलम्बनम्) Support.

आरव &c. See under आरु.

आरस्यम् [अरसस्य भावः ष्यञ्] Insipidity, tastelessness.

आरा See under आर.

आरात् *ind.* [आ-रा-बा° आति Tv.; abl. of आर q. v.] 1 Near, in the vicinity of; (with abl. or by itself); तमर्च्यमारादभिवर्तमानम् R. 2. 10; 5. 3. -2 Far from; with acc. also in both these senses; Śi. 3. 31, 8. 29, कथंचिदारादपथेन निन्यिरे 12. 28; to a distant place, distant. -3 Far, from a distance; मेघमालेव यश्चायमारादिव विभाव्यते U. 2. 24. -4 Directly, immediately. -**Comp.** -**उपकारक** (fem. उपकारिका), (An अङ्ग) that subserves the purpose of the principal act only indirectly; द्विविधान्यङ्गानि आरादुपकारकाणि सामवायिकानि च। आरादुपकारकेभ्यः सामवायिकानि गरीयांसि। ŚB. on MS. 10. 4. 38; Also ŚB. on MS. 10. 1. 23. -**उपकारिणी** See आरादुपकारक. आरादुपकारिणी तु सा। ŚB. on MS. 8. 1. 32.

आरातीय *a.* [आरात्-छ; P. IV. 2. 104 Vārt.] 1 Near, proximate. -2 Remote, distant.

आरात्तात् *ind.* Ved. From a distant place.

आरातिः [आ-रा क्तिच्] An enemy.

आरात्रिकम् [अरात्रावपि निर्वृत्तं ठञ्] Waving a light (or the vessel containing it) at night before an idol (Mar. आरती ओंवाळणें); सर्वेषु चाङ्गेषु च सप्तवारान् आरात्रिकं भक्तजनस्तु कुर्यात्. -2 The light so waved; शिरसि निहितभारं पात्रमारात्रिकस्य भ्रमयति मयि भूयस्ते कृपार्द्रः कटाक्षः Śaṅkara.

आराध् 5, 10 P. 1 To propitiate, conciliate, please, try to win the favour of; परेषां चेतांसि प्रतिदिवसमाराध्य बहुधा Bh. 3. 34, 2. 4-5; R. 1. 77, 81, 10. 86, 18. 23; Me. 47. -2 To honour, worship, respect. -3 To deserve, merit.

आराधक *a.* A worshipper.

आराधनम् 1 Pleasing, satisfaction, entertainment, gratification; येषामाराधनाय U. 1; यदि वा जानकीमपि, आराधनाय लोकानां मुञ्चतो नास्ति मे व्यथा 1. 12, 41. -2 Serving, worshipping, adoration, propitiation (as of a deity); आराधनायास्य सखीसमेताम् Ku. 1. 58; Bg. 7. 22; कृतमाराधनं रवेः Mb. -3 A means of pleasing; इदं तु ते भक्तिनम्रं सतामाराधनं वपुः Ku. 6. 73. -4. Honouring, respecting; सम्बन्धे विपरीतमेव तदभूदाराधनं ते मयि U. 4. 17. -5 Cooking. -6 Accomplishment, undertaking. -7 Acquirement, attainment; मन्त्राराधनतत्परेण मनसा नीताः श्मशाने निशाः Bh. 3. 4. -**ना** Service. -**नी** Worship, adoration, propitiation (of a deity).

आराधनीय, आराध्य *pot. p.* 1 Fit to be worshipped or propitiated; सोऽहं कथं नाम तवाचरेयमाराधनीयस्य ऋषेर्विधानम् R. 16. 82. -2 To become accomplished.

आराधयितृ *a.* An adorer, humble servant, worshipper; नन्वयमाराधयिता जनस्तव समीपे वर्तते Ś. 3; पितरमाराधयिता भव V. 5.

आराधित *a.* Propitiated; नाराधितो यैः पुरुषः प्रधानस्तेषां वृथा जन्म नराधिपानाम् Bhāg.; आराधितोऽपि नृपतिः परिसेवनीयः.